

APLINKOS APSAUGOS VADYBOS SYSTEMŲ ĮGYVENDINIMO PATIRTIS: IŠŠŪKIAI IR SPRENDIMAI

DALIA AKRANAČIŪTĖ
UAB “Kvalitetas”

Konferencija „Žalesnis“ turizmas Lietuvos ir Lenkijos abipus sienos
regionuose. EMAS diegimo iššūkiai“

2014-09-19

UAB „Kvalitetas“ misija – **gyvenimo kokybė**. Ji įtakoja mūsų veiklos kryptis. Mes bendradarbiaujame su verslo įmonėmis, švietimo ir mokslo institucijomis bei viešojo sektoriaus įstaigomis.

Verslo įmonėms

- Tarptautinių kokybės standartų bei modelių diegimas ir integravimas (ISO, EFQM, geroji praktika ir specializuoti vadybos standartai)
- Aplinkos apsaugos, maisto saugos, darbuotojų saugos ir sveikatos standartų diegimas
- Veiklos efektyvumo gerinimas (LEAN, TOC, BSC)
- Socialinės atsakomybės principų įgyvendinimas
- Darbuotojų mokymai, vidaus auditas.

Švietimo institucijoms

- Vidinio ir išorinio aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo paslaugos
- EFQM ir BVM modelių taikymas
- Verslo imitacinis žaidimas
- Paruošimas institucinei akreditacijai.

Viešojo sektoriaus organizacijoms

- Unikalių standartų diegimas (OEI)
- Veiklos efektyvumo gerinimas
- Socialiniai ir kiti tyrimai
- Vadybos koncepcijų kūrimas.

Vadybos sistemos vs. Eko-ženklėjimas

	<i>Aplinkos apsaugos vadybos sistemos</i>	<i>Eko-ženklėjimas</i>
Pripažinimas	Aplinkos apsaugos vadybos sistemos sertifikatas	Paslaugos ar produkto sertifikatas
Tikslai	Užtikrinti organizacijos tinkamą valdymą , siekiant mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir užtikrinti taršos prevenciją	Užtikrinti paslaugų ir produktų : - kokybinę atitiktį reikalavimams - poveikio aplinkai mažinimą visame būvio cikle (nuo žaliavų, būtinų gamybai, išgavimo iki produkto utilizavimo)
Metodai	„ Nuo apačios į viršų “ – organizacija, atlikusi įsivertinimą, įgyvendina savo veiklos tobulinimo planą. Nuolatinio tobulinimo ciklas (planuok-daryk-tikrink-veik).	„ Iš viršaus į apačią “ – atitiktis paslaugai ar produktui taikomų kriterijų sąrašui (aplinkosauginiai ir organizaciniai reikalavimai).

Aplinkosauginis ženklėjimas

Vadybos sistemos:

Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema EMAS

Produktai:

Žalias raktas

„Green Globe“

Kokybės ženklas atsakingo turizmo paslaugoms

Atsakingos apgyvendinimo paslaugos

Organic farming / „Europos lapas“

Turizmo įmonių socialinė atsakomybė (ĮSA)

- tai įmonių atsakomybė už jų poveikį visuomenei

Įmonės įsipareigoja:

- laikytis taikomų teisės aktų ir gerbti socialinių partnerių tarpusavio susitarimus
- integruoti socialinius, etikos, žmogaus teisių ir rūpinimosi vartotojais aspektus į savo veiklą ir strategiją,
- bendradarbiauti su suinteresuotomis šalimis, siekiant:
 - didinti bendros vertės sukūrimą įmonės savininkams, suinteresuotosioms šalims ir visuomenei;
 - nustatyti, mažinti ir užkirsti kelią galimam neigiamam poveikiui.

Turizmo ĮSA atskaitomybės iniciatyva (I)

CSR-Reporting in Tourism , 2008 KATE (Center for Ecology & Development)

Turizmo ĮSA gairės:

1. Keliavimas aplinkai draugišku būdu.
2. Atsakingos apgyvendinimo paslaugos, atsižvelgiant į aplinkosaugos ir socialinius standartus.
3. Pirmenybė teikiama vietoms, kuriose įgyvendinami aplinkosaugos standartai ir užtikrinamos žmogaus teisių reikalavimai.
4. Vietinių bendruomenių įtraukimas, pagarba kultūrai.
5. Adekvačios kainos, padengiančios kaštus, užtikrinančios tinkamą darbuotojų atlygį ir prisidedančios prie bendruomenės plėtros.
6. Laikymasis darbo teisės aktų ir standartų.
7. Ekonominis bendradarbiavimas tarp turizmo paslaugų tiekimo grandinės narių, paremtas pagarba, atsakomybe, skaidrumu ir atskaitomybe.
8. Skaidrus bendradarbiavimas su klientais, paremtas socialine atsakomybe₆

Vadybos sistemų diegimo motyvai

- Klientų reikalavimai ir viešųjų pirkimų sąlygos;
- Finansinė parama (*ES struktūriniai fondai*);
- Organizacijos plėtra ir poreikis prisitaikyti prie pokyčių (*rinkos, vidinių, teisinio reglamentavimo*);
- Poreikis standartizuoti pasikartojančias veiklas skirtinguose padaliniuose;
- Vidinis vadovų suvokimas (branda).

Vadybos sistemos diegimo eiga ir iššūkiai

1. Vadovybės įsipareigojimai:

Kokybės ar kitos diegiamos sistemos politika prasideda nuo strategijos.

Vadybos sistemos diegimo eiga ir iššūkiai

2. Vadovų pozicija ir palaikymas:

Vadovų dėmesys ir įsitraukimas į vadybos sistemos diegimą ir tolesnį įgyvendinimą leidžia sistemą padaryti „gyvą“.

Darbuotojai jaučia vadovų palaikymą, o asmeninis pavyzdys tampa užkrečiantis.

Vadybos sistemos diegimo eiga ir iššūkiai

3. Reikalavimai vs. Principai:

Įdiegus tik standarto reikalavimus, sistema gali tapti biurokratinė ir „sausą“.

Siekiamybė diegti kokybės ar kitus vadybos principus ir juos paversti savo organizacijos vertybėmis.

Vadybos sistemos diegimo eiga ir iššūkiai

4. Emocinis ir bendravimo aspektas:

Vadybos sistemos diegimas – tai visos organizacijos pokytis.

80 proc. energijos bus sunaudojama mokantis, įveikti darbuotojų pasipriešinimą pokyčiams, kuriant harmoningus tarpusavio santykius, stiprinant jų motyvaciją ir supratimą, siekiant asmeninio emocinio pasitenkinimo ir tobulėjimo.

Vadybos sistemos diegimo eiga ir iššūkiai

5. Vadybos sistemos kaip valdymo įrankis:

Svarbu suprasti organizacijos „kritinius taškus“ ar ribojimus ir diegiant sistemą panaudoti labiausiai tinkančias vadybos priemones.

Aplinkos apsaugos įgyvendinimo nauda

- **Sumažėję kaštai** (dėl energijos, vandens išteklių naudojimo, atliekų susidarymo)
- **Rizikos valdymas** (atitiktis teisės aktų reikalavimams, prevencija, finansinių nuostolių išvengimas).
- **Įvaizdžio gerėjimas**, konkurencinis pranašumas, patikimumas klientams, partneriams ir darbuotojams.
- Veiklos **efektyvumo didinimo galimybių** atskleidimas.
- **Darbuotojų ugdymas** ir jų socialinės atsakomybės didinimas.

ES parama 2014-2020 m. turizmo plėtrai

LR ūkio ministerija:

- **Kultūros ir gamtos paveldo priemonės**
- **Verslo priemonės**

5 VP prioritetas Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos

Prioritetinių turizmo plėtros regionų e-rinkodara (70,95 mln. Lt)

Finansuotinos veiklos: e-rinkodara, skirta viešųjų kultūros ir gamtos paveldo objektų lankomumui ir žinomumui didinti (rinkodara internete, rinkodara naudojant mobiliąsias technologijas, reklama el. paštu, reklama televizijoje ir pan.).

Pagal šią veiklą planuojami tik į prioritetinius turizmo plėtros regionus patenkančių savivaldybių projektai. -> Pietų Dzūkija.

Intensyvumas: iki 85 proc.;

Paramos dydis:

mažiausias – 0,1 mln. Lt;

didžiausias – 1 mln. Lt.

Pareiškėjai:

1. Savivaldybių, patenkančių į prioritetinius turizmo plėtros regionus, administracijos.
2. Asocijuotos verslo struktūros, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmai.

Partneriai: valstybės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos, viešieji juridiniai asmenys, kurių savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendina valstybės ar savivaldybės biudžetinė įstaiga.

5 VP prioritetas Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos

Ekologinio (pažintinio) turizmo, aktyvaus poilsio ir sveikatos gerinimo infrastruktūros kūrimas ir plėtra **(170 mln. Lt (ES) + 16,5 mln. Lt (bendrasis finansavimas))**

Priemonės tikslas – skatinti viešosios turizmo infrastruktūros, skirtos ekologiniam (pažintiniam), aktyvaus poilsio turizmui plėtoti ir sveikatai gerinti, kūrimą ir plėtrą.

Finansuojama veikla: vandens, dviračių, atvirų ir uždarytų slidinėjimo trasų, pėsčiųjų takų, paplūdimių, prieplaukų, poilsio parkų, stovyklaviečių, poilsio ir atokvėpio vietų, poilsio ir sustojimo aikštelių įrengimas, įskaitant informacijos, higienos ir kitų statinių ar įrenginių statybą, rekonstravimą ir remontą; viešosios **hipodromų infrastruktūros** statyba, rekonstravimas ir remontas; viešosios **kempingų infrastruktūros** statyba, rekonstravimas ir remontas; viešosios kurortų ir kurortinių teritorijų **sanatorijų, kurortų ir kurortinių teritorijų reabilitacijos centrų, sveikatos per vandenį ir kitų sveikatos gerinimo paslaugų infrastruktūros** statyba, rekonstravimas ir remontas; viešosios **ledo arenų infrastruktūros** statyba, rekonstravimas ir remontas.

Paramos dydis:

Pareiškėjai: Valstybės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos, viešieji juridiniai asmenys, kurių nors vienas dalyvis yra valstybės ar savivaldybės biudžetinė įstaiga, atitinkantys už priemonės įgyvendinimą atsakingos institucijos nustatytas paramos teikimo sąlygas;

Partneriai: juridiniai asmenys, atitinkantys už priemonės įgyvendinimą atsakingos institucijos nustatytas paramos teikimo sąlygas.

5 VP prioritetas Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos

Viešųjų nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų kompleksiškas pritaikymas turizmo reikmėms
(225,5 mln. Lt (ES) + 25,3 mln. Lt (bendrasis finansavimas))

Priemonės tikslas – kompleksškai pritaikyti turizmui viešuosius nekilnojamuosius kultūros paveldo objektus.

Finansuojama veikla: viešųjų nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų tvarkomieji statybos darbai, skirti minėtus objektus pritaikyti turizmui;

Pagal priemonę numatoma parama svarbios kultūrinės vertės viešiesiems nekilnojamiesiems kultūros paveldo objektams pritaikyti turizmo reikmėms, ypač pabrėžiant privačių investicijų pritraukimo į turizmą skatinančių paslaugų komercinę veiklą minėtuose objektuose svarbą.

Paramos dydis:

Pareiškėjai: valstybės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos, viešieji juridiniai asmenys, kurių nors vienas dalyvis yra valstybės ar savivaldybės biudžetinė įstaiga, atitinkantys už priemonės įgyvendinimą atsakingos institucijos nustatytas paramos teikimo sąlygas;

Partneriai: juridiniai asmenys, atitinkantys už priemonės įgyvendinimą atsakingos institucijos nustatytas paramos teikimo sąlygas.

3 VP prioritetas Smulgiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas

ECO-INOVACIJOS LT

15 mln. Lt

Priemonės tikslas – skatinti MVĮ, remiantis tarptautiniais standartais, diegti procesų ir organizacines eko-inovacijas, kurios suteiks joms galimybę racionaliau naudoti išteklius, leis užtikrinti taršos prevenciją, o taip pat taikyti įvairias ekologinio projektavimo priemones

Finansuojama veikla: Aplinkosaugos vadybos/valdymo sistemų pagal tarptautinių aplinkosaugos standartų reikalavimus diegimas ir (ar) gamybos technologinių ir (ar) aplinkosaugos auditų, kurių rezultate pateiktos racionalaus išteklių naudojimo ir taršos prevencijos inovacijų įvykdomumo analizė. Gaminio dizaino kūrimas, taikant ekologinio projektavimo priemones, atsižvelgiant į ekonominius, aplinkosauginius ir socialinius aspektus; darnaus dizaino marketingo sprendimai; tokio dizaino registravimas.

Paramos dydis: iki 0,1 mln. Lt

Intensyvumas: 50 %

Pareiškėjai: labai maža, maža ir vidutinė įmonė

Partneriai: nėra.

3 VP prioritetas Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas

ECO-INOVACIJOS LT+

300 mln. Lt

Priemonės tikslas – skatinti MVĮ investicijas į materialųjį turtą (įrenginius, technologijas), kurį įdiegus mažėja neigiamas ūkinės veiklos poveikis aplinkai, skatinama pramoninė simbiozė ir užtikrinamas tęstinis aplinkos apsaugos efektas, t. y. investicijos į švaresnės gamybos inovacijas ir jų įdiegimą, tokiu būdu sumažinti neigiamas klimato kaitos ir šiltnamio efekto pasekmes.

Finansuojama veikla: Investicijos į materialųjį turtą (įrenginius), kurį įdiegus mažėja neigiamas ūkinės veiklos poveikis aplinkai, skatinama pramoninė simbiozė ir užtikrinamas tęstinis aplinkos apsaugos efektas, t. y. investicijos į švaresnės gamybos inovacijas (ir jų įdiegimą), kuriose taikomi tokie racionalių išteklių naudojimo ir taršos prevencijos metodai, kaip:

Proceso modernizavimas (optimizavimas), įrangos pakeitimas, technologijos pakeitimai, žaliavų pakeitimas, gaminio pakeitimas, atliekų antrinis panaudojimas, atliekų perdirbimas.

Paramos dydis: iki 200.000 Lt

Intensyvumas: 50 %

Pareiškėjai: labai maža, maža ir vidutinė įmonė (Besivystantis ir pažengęs verslas)

Partneriai: nėra.

3 VP prioritetas Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas

ECO-KONSULTANTAS LT

5 mln. Lt

Priemonės tikslas – suteikti įmonėms galimybę gauti savalaikę naudingą informaciją bei konsultacijas efektyvesnio išteklių naudojimo, gamtinių resursų tausojimo klausimais, kas savo ruožtu jas paskatintų dažniau diegti efektyviai resursus ir išteklius naudojančias technologijas.

Finansuojama veikla: konsultacijos MVĮ efektyvesnio išteklių naudojimo, gamtinių resursų tausojimo, eko-technologijų ir kt. eko-klausimais – INVEGA išduodamas čekis, su kuriuo MVĮ gali kreiptis į Nacionalinį konsultantų registrą ir gauti jai skirtas paslaugas. Vienos srities konsultaciją MVĮ gali gauti tik vieną kartą.

Paramos dydis: iki 6000 Lt

Intensyvumas: 85 %

Pareiškėjai: labai maža, maža ir vidutinė įmonė (Besivystantis ir pažengęs verslas)

Partneriai: nėra.

3 VP prioritetas Smulgiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas

PROCESAS LT

30 mln. Lt

Priemonės tikslas – skatinti įmones, remiantis tarptautiniais, europiniais arba nacionaliniais standartais, diegtis pažangių vadybos metodus ir valdymo sistemas, tuo sudaryti palankias sąlygas didinti įmonių darbo našumą.

Finansuojama veikla: MVĮ veiklos kokybės gerinimas, remiantis tarptautiniais, europiniais arba nacionaliniais standartais pažangių (inovatyvių) **vadybos metodų ar valdymo sistemų diegimas** (tinkamos išlaidos įmonių išorinių konsultavimo paslaugų įsigijimas).

Paramos dydis: iki 200.000 Lt

Intensyvumas: 50 %

Pareiškėjai: labai maža, maža ir vidutinė įmonė

Partneriai: nėra.

AČIŲ UŽ DĖMESĮ! SUSISIEKITE SU MUMIS

Kontaktai

Vadybos konsultantė
Dalia Akranavičiūtė

Mob. telefonas: +370 65215198

El.paštas: dalia@kvalitetas.lt

